

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.

Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
a pénzügyi részét illető közlemények a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A szivekhez!

A Balatonszabadi hadiárva gyermekszanatóriumért
Irtta: Rákosi Jenő.

Az emberiség, amely oly büszke volt az új kor csodás vívmányaira, civilizációja mindennemű alkotására, a tudomány, a művészet, a társadalom, a humanitás intézményes nagy fejlődésére, úgy, hogy már a nemzetközi és világkékének is organumai voltak, melyekben a világ legnemesebb elméi keltek versenyre ez ideál föltételeinek keresésében és biztosításában; az emberiség elcsüggedve szemléli a ránk tört szinte egyetemes háboru borzalmait, melyek minden illuziónkot az ember nemesebb hivatásába, a haladás igazi értékébe vetett hitünket összetörték, s mintha azt bizonyítanák, hogy minden haladásunk csak az értelemé, erkölcsi lényünk megmaradt állati természetünk hatalmában.

Mégis a háboru égő poklának füstömegeiből kicsap és égre tör két csodálatos lángoszlop, tulvilági fényben, földfeletti ragyogással. Egyik a halálmegvető vitézség, melynek tündöklő példáit látjuk az öldöklés borzalmas káoszában is. Egymásért és mindnyájunkért, a hazáért a legnemesebb ideálért, a koronáért, históriánk fényében ragyogó e közjogi fogalomért, a háztűzhelyért és az ország határainak sérthetlenségeért, ezrek, százezrek és milliók rohannak a halálba, az önfeláldozásnak, a férfias bátorságnak, a magyar bravuros vitézségnek legendába illő példáit adják, hogy elmondhassuk: sok mindenből kifosztott bennünket az idők mostoha járása, de a szép, a nagy és nagy dolgokra képes

magyar lélek él régi erejében s átmegy jövő idők feladataiért tovább küzdeni.

A másik lángoszlop pedig a magyar aszszonyok és férfiak ama megindultsága, amely a háboru félelmeiből és zűrzavarából a jótékony irgalmas hajlékaiba gyűjti a lelkeket. Soha annyi áldozatot erre a szent tűzben égő oltárra nem raktak, mint a megpróbáltatás e nagy napjaiban. A háboru sebeit gyógyítani, a háboru pusztításait helyre hozni, szenvedéseit enyhíteni, keservét, bánatát, lelki fájdalmait vigasztalni: adománnyal, munkával, szamaritánus cselekedetekkel siettek, szinte tolongtak leányok, asszonyok, férfiak.

Oh, de hol van még az áldozatok napjainak a vége!

Mindennap újra szétrepren az Ur angyala, irgalmasságra indítani a dobogó sziveket.

Amit én itt most beszélek, az a beteg gyermekek esdeklő szava.

Akiket nem karddal és ágyuval fegyverkező ellenség vert le, hanem a nélkülözés, a szegénység, árvaság, elhagyottság és a gyilkos betegségek bujkáló serege.

Hasson el szózatom a paloták, a kunyhók, az elmék, a szivek minden zugába.

Hallják meg azok, akiknek gyermeke most nő fegyver alá. Az árvák, ügyefogyottak, betegek áldása fogja kísérni érte.

Hallják meg azok, akiknek fia és hozzátartozója már ott künn van az ellenség tűzében. A nyomorult és beteg gyermekereg imádsága fog örködni rajta.

Hallják meg azok, akik Isten tanácsából gyermek nélkül maradtak a háboru öldöklő

kezétől. Gyermekekük helyén, aki legdrágább vérért adta a hazáért, gyermeket mentenek meg a hazának.

Hallják meg azok, akik gyermektelen élik életüket: ők gyermekekükért gyötrődő szegény és tehetetlen szülőknek adják vissza reményüket, életkedvüket, munkaerejüket: a gyermeket.

Hallják meg mindazok, akik szemtanui e világkatasztrófa rettenetes emberáldozatainak, mert a jövőnk, a nemzet üdve és jóléte, mindnyájunk biztossága és boldogsága függ attól, hogy ami emberben megmenthető, az oda ne vesszen a mi gondatlanságunktól, nembánomságunktól, szivtelenségunktől.

A vézna, sápadt, beteg gyermekeregnek a Ti szivetek melegsége fogja visszaadni a szint, a testet, az erőt, az életet. Nektek a lelki örömet, a megnyugvást, az égi öntudatot, a mely minden megmentett élet fohászából száll megmentője fejére.

Az irgalmasság nevében!

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés

A fővárosban tartózkodó Mara László főispán helyett Csulay Lajos h. alispán elnöksége alatt f. hó 11-én tartotta vármegyénk közigazgatási bizottsága rendes havi ülését, melyen a választott tagok közül Kenderejssy Ferenc, Horváth Kamilló dr. és Nemes József dr. jelentek meg.

Az ülés az alispáni jelentéssel veszi kezdetét. Csulay Lajos h. alispán a személyi ügyek köréből bejelenti a bizottságnak a májusi közgyűlésen megejtett választásoknak lapunkban

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Melancholia.

„Vannak pillanatok az emberi életben, midőn a szív boldogtalansága érzetében, fájdalmakat kíván.” (Karthauzi.)

Kedves barátom!

Valami megfoghatatlan érzés és ki nem fejezhető vágy vett rajtam erőt, hogy leírjam Neked eme pár sorban azon gyakran előforduló érzéseket, melyek sokszor derülnek ismert lelkivilágomat a nyomasztó lehangoltság és a bus melancholia borongós mezével vonják be. Kint a júniusi izzó nap sugarai aranyozzák be vakító fényükkel a megvéhéd föld minden kis porát s a hitvány kvarc-szemek mint tündöklő briliánsok csillognak a szürke földön. Milyen contraste-ja ez jelenlegi lelkivilágomnak, melyet a mult fájó, de édes emlékei, a jelen sivársága s a jövőbe néző bus sejdítések komor fellegei sötétítenek el. Napfény van kint, de sötét éj lelkemben. Járok a napfényben, de lelkem a sötét magány után vágyik, elvonulok csöndes kis szobámba, hol felajzott lelkem megpihenni óhajt, de csak óhajt, mert pihenni ott sem fog. Ezer édes, de egyuttal fájó emlék és érzés zsongja keresztül lelkemet. A semmit sem adó jelenből a multba csap át, mintegy enyhülést keresve, majd onnan az ismeretlen

jövőbe próbál bepillantani, de mint a magasba hajtott kő, mely a végtelent befutni nem képes a földre hull vissza, azonképen gondolataim is a multban találnak szilárd talajra, hol némileg megpihennek, mindaddig, mig valami behatás következtében el nem hagyják ezen ideiglenes nyughelyüket is.

Te meg fogsz engem érteni édes jó barátom, mert lelki rokonság alkotja köztünk azt a szoros kapcsolatot, melyet barátságunk szoktak nevezni s ezen lelki rokonság pedig nem jelent egyebet, minthogy lelkünknek igen sok hasonló vonása van, melyek sokszor hasonló érzéseknek is a létrehozói. Ha visszagondolsz esetleg találni fogsz életedben olyan percekre, melyeket azok az érzések hatottak át, mint aminők jelenleg az én egész valóm felett uralkodnak. Ha nem, úgy nem fogsz megérteni engem. Mert sokszor van úgy az ember, hogy lelkét megszállja egy borongós hangulat, melynek tulajdonképen okát adni nem képes, sötétnek látja a tündöklő napfényt, illat nélkülinek a legillatosabb rózsát s tehernek az egész életet. De amily hirtelen ejti rabul az emberi lelket ezen érzés, mely nekem, az igazat megvallva, tetszik, mert fájoan kedves, ép oly kevés behatás szükséges eloszlatására,

Barátom, ki úgy bánatomnak, mint örömmnek mindig osztályosa voltál s egyutt éreztél velem minden körülmények között,

jer' s kísérd figyelemmel eme pár sort, mely azon délutánt és estét írja le, midőn lelkemet ismét a bus melancholia s lehangoltság borította be sötét fátyolával. Lelkem fáj, de nem keresem a társaságot, vagy azon dolgokat, mik fájdalmát enyhítenék s esetleg feledtetnék, hanem az édes magányt s a mult azon emlékeit, melyek e fájdalmat fokozzák. Hisz' különbözők az emberi természetek, ezért ne csodáld, hogy én a fájdalom fokozását elősegítő momentumokat keresem, mig mások ennek ellenkezőjét teszik, mert az én lelkemre enyhítő balsamul az ilyenek hatnak, a nagy beteg fájdalmát is a még nagyobb fájdalommal járó operáció gyógyítja meg, tehát miért ne lehetne ez így a lelki fájdalomnál is.

Magam vagyok. Kis szobám csöndjét egy légy halk zümmögése háborgatja, a kis állat nem érzi jól magát a félhomályban, melyet a napheve ellen lebecsátott függönyök okoznak, ki kívánczik. A kulcslyukon át besűrűdő fény sugar irányába igyekszik s a kis nyíláson keresztül a világosságra repül. Tehát egyedül maradtam gondolataimmal, végig fekszem diványomon s elmerengek. Szeretném siettetni az est beálltát, hogy végre kint a szabadban a természetes és nem a mesterségesen készített homály alatt szaguldhasznak gondolataim e sivár jelenből az annyi kedves emlékekkel átszőtt multba.

Aludni próbálok, de a mellékszobából át-

már ismertett eredményét. A szolgabíróvá választott Maderspach Jánosnak beosztása a közeli napokban történik meg.

A tisztviselők ruhabetételeire vonatkozó kormányhatósági rendelet végrehajtásának gyorsítása végett nem várta be, míg azt a vármegyének közvetlenül is megküldik, hanem a hivatalos lapban történt megjelenés után kiutalta az engedélyezett segélyeket a központi tisztviselőknek. Ez az összeg 26.600 K-át tesz ki. A külső tisztviselők részére is, amint a szükséges adatok együtt lesznek, teljesíti a kiutalást.

A belügyminiszter értesítette arról, hogy hajlandó — főleg az alsóbb fizetési osztályú tisztviselőknek — kedvezményes áron ruhaszöveteket küldeni. Annak megállapítására, hogy körülbelül hány méter kelmére van szükség, az összeírás folyamatban van.

Már jelentette a bizottságnak, hogy a Szegény-háznak rokkantteppé alakítása iránt az Országos Hadigondozóval tárgyalásokat folytat. A Hadigondozó a múlt hó végére már a helyszíni tárgyalást is kitűzte, minthogy azonban a helyi gépfegyvertanfolyamnak egy kiütéses tifuszban megbetegedett katonáját kénytelenek voltak odahelyezni, ennek a tárgyalásnak elhalasztása szükségessé vált.

A harmadik rekvirálás múlt hó 15. és 31-ike között végbement. Eredménye meghaladja az 50 waggonyi gazdasági terményt s így elég kielégítőnek mondható. Nagyon kívánatos volna, hogy ez a készlet a megyei szükséglet fedezésére itt hagyassék, éppen ezért az Országos Közélelmezési Hivatal erdélyrészi meghatalmazottját, Károlyi György grófot, ki már jelezte idejövetelét, személyesen igyekszik meggyőzni, hogy a megye lakossága nem nélkülözheti a föltárt gabonát. Ha terve sikerül, lehetőleg minden járás területén az ottani közellátás céljaira engedi át az ott rekvirált készleteket s csak, ha valamelyik járásban, mint pl. a petrozsényiben nincs készlet, akkor fogja a szomszédos járások föltárt gabonamennyiségét megosztani.

Minden teendőnél fontosabb a gazdasági munkálatok előkészítése. Hogy ez minél határozottabban történjék, felhívást intézett az elsőfokú hatóságokhoz, melyben a lelkükre kötötte,

hogy álljanak minden tekintetben a gazdátársadalom rendelkezésére. Gondoskodjanak a megfelelő munkaerő biztosításáról s ahol kevesebb az aratási munka, ott igyekezzenek munkáscsoportokat alakítani, melyeket másutt foglalkoztassanak. Bejelenti ezzel kapcsolatban, hogy az eddig küldött hadifoglyokon kívül újabb 100 fogoly kiutalásáról kapott értesítést.

A földmivelésügyi miniszter, mint a múlt ülésen már közölte, 61.061 liter szeszt engedélyezett a megyei gazdák részére. Ezt a szeszt a temesvári szeszgyárból kell megkapnunk. Az alispán a Gazdasági Egylettel és a m. kir. gazdasági felügyelővel egyetértően megállapította azt a kulcsot, mely szerint a szeszt az egyes gazdák között szétosztják. Most árlejtést hirdet a szesz ideszállítására s a szétosztás keresztülvitelére.

Bejelenti végül, hogy a megyének az aratásra 300 kiló kéveköthő aratógépszíneget utaltak ki.

Az alispáni jelentéshez Kenderessy Ferenc szól hozzá. Föltárja azokat a sérelmeket, melyeket a gazdák szenvednek a munkásosztágok ama gyakorlatából, hogy a munkaidő tartamát némely helyen reggeli 6 órától délutáni 6 óráig szabják meg. Kéri az alispán intézkedését, hogy a körjegyzők e helytelen gyakorlat beszüntetésével a munkaidő egységes, napkeltétől napnyugtáig terjedő tartamának betartásáról gonoszkodjanak. Azt is szövést, hogy egyes gazdák a hatóságilag megállapított munkabérek túllicitálásával a munkabéreket mesterségesen fölhajtják.

Szilassy István gazdasági felügyelő kéri, hogy a harmadik rekvirálás alkalmával lefoglalt 40 métermázsza zabot, az alispán sertés-ételekre oldassa fel, miután erre nagy szükség van.

Benkő András tanfelügyelő panasolja, hogy a rekvirált készleteket csaknem mindenütt az iskolában helyezték el, minek következtében a tanítást igen sok helyen megzavarták s előfordult az is, hogy a tanítók a gyermekeket vizsga nélkül voltak kénytelenek szétbocsátani.

Csulay Lajos h. alispán megnyugtató válaszai után a bizottság az alispáni jelentést egész terjedelmében helyesléssel veszi tudomásul.

Botka István pénzügyigazgató jelenti, hogy jövedelmi adóban 26.602 K-ával, hadmentességi díjban 258 K-ával, fogyasztási adóban 4081 K-ával, szeszadóban 47.241 K-ával, dohányban 200.395 K-ával kevesebb, egyenes adóban 40.857 K-ával, illetékekben 24.192 K-ával több folyt be, mint az előző év hasonló hónapjában.

Benkő András kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint a tanfelügyelőség működésének súlypontja az iskolák belső életének a helyszínen való tüzetes megvizsgálására irányult. Ennél az a sajnálatos tény nyert megállapítást, hogy az iskolabajárás felette rendetlen, a tankötelezettség rendkívül meglazult. Az iskolába alig jár fel a beíratott tanulók 20-30%-a. A mezei munkákra tekintettel a felsőbb osztályokban az évről vizsgát korábbi időben engedélyezte a tanfelügyelőség, míg az I—II. osztályok tanulóira az iskolabajárás kötelezettséget június közepéig írta elő.

Mahler Ignác műszaki tanácsos szerint a közutak állapota általában jó volt és forgalmi akadály sehol sem fordult elő. Jellemző tünet, hogy az 1917. évben engedélyezett munkák nyilvános árlejtése eredménytelenül végződött, mert egyetlen számbavehető ajánlat sem érkezett. A kavics szállítás egyéb okokon kívül a mezei munkák miatt is nagyon gyöngén halad előre. A fölrobbantott zsilvölgyi hidak közül még csak a petrozsényi bejárat előtt levő Román-Zsil-hid helyreállítása van még hátra.

A műszaki tanácsos jelentésével kapcsolatban Szilassy gazd. felügyelő fölemlíti, hogy a közutak mentén elültetett fák levéltete a hernyóirtás elmulasztása következtében egyes helyeken elpusztult. Mahler válaszában rámutatott arra, hogy az utkaparók hadbavonulásával beállott nagy személyzethiány miatt éppen a hernyóirtás céljából kérte a hatóságokat, hogy rendeljék ki a gyermekeket s asszonyokat. Ez azonban nem történt meg s ezért maradt egyes helyeken tökéletlen az irtás.

Meskó Aladár vm. főorvos közegészségügyi jelentése szerint a hólyagos himlő elleni oltások a puji járások kivételével befejezést nyertek. E hó folyamán azonban ott is elkészültek. Déván az elmúlt hónapban előfordult a

hallatszok egy nekem annyira kedves, méla bus nóta akkordja, mely megtölti lelkemet ezer meg ezer édesen zsongó érzellemmel s a fájó emlékek sorra kergetik egymást agyamban. E nóta sokszor csalt szemünkbe könnyet, hányszor dudoltad Te is s az arcodon végiggördülő két könnyecsepp mutatá, hogy neked is van melegen érző szived és lelked, mely ép úgy elveszti szilárdságát a merengésbe ringató, méla bus nóta hallásán, mint az izzó kohóba vetett acél darab. Fájó emlékek csak kinozzatok, mert jólesik lelkemnek! Még fülemben cseng a nóta, bár akkordjai rég elhangzottak már.

Elszenderedem, de szendergésem nem tart soká, felülve diványomon olyasmiken gondolkodom, melyek lelkemet ismét a múlt fájó emlékeihez vezessék vissza. Kinézek ajtómon a nap is már alábbszállva nem tűz oly erősen, úgy látszik siet befutni kitűzött pályáját s mint a fáradt utas, aki céljához közeledve már nem időzik oly sokat a természeti szépségek bámulásán, azonképen siet a nap is, hogy a hátra levő három óra alatt megtéve útját pihenőre térjen. Az udvarra megyek, kellemes hűs szellő játszik az akácok leveleivel, a ház s a fák árnyéka hosszúra megnyulva, mint egy jelezni kívánják, hogy egy pár óra s itt lesz az éj.

Ujra szobámban vagyok. A függönyöket leszedve széttétekintek, egy ládikán akad meg

szemem, önkéntelenül feléje megyek. Kinyitom. Levelek, elszáradt rózsák s fényképek vannak benne. Kezembe veszem a levélcsomót, melyet kis zsineg tart összekötve, hogyha már a feledéstől nem is, de legalább elhanyagolástól tudja megővni. Finom női kezek által irt sorok. Olvasom az elsárgult lapot; mennyi meleg érzés, boldogság, szeretet, mennyi hiába szőtt tündéri álom! De hasztalan minden, mert a feledés szürke homálya már ezt is befedte fátyolával. Egy könnyecsepp gördül végig arcomon s elgondolkozom, hogy mindennek e földön közös sorsa a feledés. Majd egy fénykép jut kezembe. Bájos női arc, a szemekből most is a szeretet s a vonzalom néz felém, de már nem váltja ki belőlem azokat az érzelmeket, melyeknek egykor rabja voltam. Ennek is már csak emléke él lelkemben! Majd az elszáradt rózsát nézem hosszasan s megjelenik lelki szemeim előtt az a kép, amikor ez a rózsák még élt!... Sokáig nézem édes emlékeim kis halmazát — vissza helyezem őket a kis ládikába szépen, mint elköltözötteket a rideg sirba.

Mint egy alvajáró elhagyom szobámat, utam az árnyas kert felé vezet, a nap is már elvonulva végső sugáiraival int búcsút a pihenni térő természetnek. A kertben bolyongok, az akácok édes illata már nem fogad, lábam előtt hever a millió apró fehér virág, mint egy fi-

gyelmeztetve, hogy semmi sem tart sokáig. Szegény kis virágok, titeket még az éltető nyár sem tud a pusztulástól megővni, mily rövidre van szabva éltetek! A temetőhöz értem. Mohos síremlékek tűnnek szemembe. Szeretteim pihennek alattok. Megállok s egy csöndes imárebber el ajkamról s szememet ellepik a könnyek. Egy felujult fájó emlékekkel gazdagabban veszek búcsút e helytől is, hol annyi szerető szív, remény, öröm és boldogság nyugszik a szürke föld mélyén. Elmúlik minden e világon s csak az emlékek élnek lelkünkben.

A nap is leáldozott, a beálló est szürke színt kölcsönöz a természetnek az est-hajnali csillag, mint a közelgő éj hirnőke már fent ragyog az égen. A tücskök monoton szerénádja kísért utamon, a messziségből egy pirosas fény szűrődik át a szürkéségen: az öreg hold méltóságteljesen igyekszik kibontakozni a távoli hegyek tömkelegéből.

Haza értem. Lelkem a sok édesen sajnó emlék hatása alatt elfásulva, nem fáj már többé.

Engedj meg édes jó barátom, hogy idődet ezen sorok elolvasásával igénybe vettem s egyben kérlek, tedd félre e sorokat s ha majdan lesz egy délutánod, hol lelkedet a melancholia szürkésége vonja be, akkor olvasd el figyelemmel s megértéssel engem.

1917. június 17.

pestélyi Berivoy István.

géppuskás katonák között egy halálozással végződő kiütéses tifuszeset; a legkörülből több óvintézkedésekkel sikerült a baj terjedését megakadályozni. A havi jelentés után a főorvos ismerteti Csernovits Mihály dr. zámi nagybirtokos kérelmét, melyben a közg. bizottság beavatkozását kéri, hogy a zámi rész-olvasztó állandó erős kigőzölgése, mely ugy a növényi, mint az emberi és állati életre föltétlenül veszélyes, megfelelő technikai műveletekkel elvezetessék.

A bizottság rövid eszmecsere után úgy határozott, hogy a járási főszolgabíró utasítja mindama intézkedések megtételére, melyeket a törvény az ilyen veszélyes állapot megszüntetésére hatáskörébe utal. Együttal, mivel katonai üzembről van szó, nagyobb nyomaték kedvéért a belügyminiszterhez is felír s a sérelem orvoslására sürgős közbelépését kéri a hadügyminiszternél.

Szilassy István gazdasági felügyelő a vármegye közigazgatási állapotát a következőkben ismerteti. Az általános szárazság ugy a kalászosokat, mint a kapásokat fejlődésükben rendkívül hátráltatta, ugy hogy az esőtlen időjárás a gazdasági helyzetet igen válságossá tette. Mindamellett a téli és tavaszi nagy esőzések a földeket annyira ellátták nedvességgel, hogy az őszi vetések, melyek igen jól teleltek, rendkívül erősen hajtottak s így a szárazságot is kibírva kikalásztak és ha a szalmatermés nem is lesz nagy, a szemtermés buzából és rozsból közepesnek lesz mondható. A tavaszi kalászosok igen gyengék s ezeken egy bekövetkező eső is keveset segít. A lóhere és lucerna első kaszálása szép eredményt hozott, az utánnövés azonban a szárazság miatt gyenge. A szénatermés általában szintén gyenge. A kissé elkésett tengeri még jól állja a szárazságot s ugy erre, mint a többi kapásokra a közeli eső még nagy segítség lenne. Nagy csapás a megyére az is, hogy a gyümölcsstermés ebben az évben sem sikerül. Cseresznye, meggy, barack jóformán semmi sincs, szilva, dió, alma és körte kevés, a szőlők azonban ez ideig igen szépen állanak és jó termést ígérnek. Az állattenyésztésben semmi fennakadás nincs. A f. évben eddig kb. 180.000 K értékű apaállatot vásárolt és osztott ki a gazdasági felügyelőség. Ezenkívül a földmivelésügyi kormány 70 drb. oláhországi csikót küldött, melyek Hátszegen és Déván nyilvános árverésen kerültek eladásra. Az ülés féltizenegy után ért véget.

NAPI HIREK.

— *E hó 26-ikáig még lehet jegyezni a VI-ik hadikölcsönből. Siessen mindenki teljesíteni hazafias kötelességét s méltó társává szegődni a frontokon küzdő dicső katonáinknak! A teljes győzelmet s a mielőbbi békét segítjük előbbre filléreinkkel!*

— **Királyi kitüntetés.** A király Török Árpád puji főszolgabírónak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A Balatonszabadi hadiárva gyermekszanatórium megnyitása.** A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület, amely humanitárius intézményeink sorában a legelső közé küzdötte fel magát, egy hatalmas alkotással lép a háboru szerencsétlen beteg árváinak védelmezői közé. Magyaránnyu áldozatokkal megépítette ugyanis Siófok szomszédságában Balatonszabadin a hadiárva első gyermekszanatóriumát 225 ágygal. Oly időben tehát, amikor a nemzeti gyermekvédelem a legégetőbb, megnyílik egy korszakos gyermekvédelmi hajlék, amelyben a Balaton ál-

dásaival és a tudomány erejével siet segíteni a nemzet örökre letűnt hőseinek beteg árváin. Önálló elektromos-telepet, külön vasuti megállót létesített a fenyvesekkel gyönyörűen befásított közvetlenül a Balaton partján elterülő hatalmas telepen, amelyben a modern hygiéne minden eszközével felszerelt pavillonok várják a hadiárva első csoportját. Az intézet összes helyei díjtalanok és mindössze csak azt kell a bélyegtelen folyamodásokban igazolni, hogy az árva atyja a jelen háboruban elesett. A kérvények a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesülethez VIII. Sthály-u. 15. küldendők. Ezen kétségkívül legirgalmasabb feladatokra hivatott intézet fenntartási költségei érdekében fordul a gyermekszanatórium az ország társadalmához Rákosi Jenő „A szivekhez” című lapunkban leközlött gyönyörű szózatával oly kéréssel, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét és gondoljon némi adománnyal azokra a szerencsétlen beteg árvákra, akiknek megmentését tűzte feladatául a Balatonszabadi hadiárva Gyermekszanatórium. Adományokat lapunk is elfogad, míg iveket a gyermekszanatóriumi központ küld, hol a folyamodáshoz szükséges orvosi bizonyítvány-minta is megszerezhető.

— **Kitüntetés.** A király Spitra Henrich tüzérhadnagyot az ellenség előtt tanusított kitűnő szolgálataiért a koronás arany érdemkeresztrel, a vitézségi érem szalagján, tüntette ki.

— **Köszönetnyilvánítás.** Ref. női egyesületünk javára koszorúmegváltás címén újabban a következő adományok érkeztek: a Kúnkollegiumtól Dósa Dénes és Sárói Szabó Péter koszorújának megváltásáért 50—50, összesen 100 K, a Magyar Kaszinótól Dósa Dénes koszorúja megváltásáért 50 K. Fogadják a nemes intézetek adományaikért egyesületünk hálás köszönetét. A ref. női egyesület elnöksége.

— **Iskolás gyermekek a 82-ik gy.-ezred elesett hősei árváinak.** Bóné Béla, Csifó József, Csifó Emil, Löwy Elemér, Megyesy Ernő, Megyesy Mária, Németh Ferenc és Németh Erzsébet 8—11 éves iskolás gyermekek összeállottak s nagy szorgalommal betanulták „Dezsőke katona akar lenni” és „Dezsőke léghajós akar lenni” c. gyermekek számára irt szindarabot. A „nagy” előadást a múlt vasárnap tartották meg egyik udvarban felállított „szinpadon.” Közönség is volt szépen: a házban levő katonai iroda személyzete, a háziak, a szomszédok s számos iskolás gyermek. Az előadás — szemtanuk állítása szerint is — kitűnően sikerült s végezetül a megjelent „alkalmi” közönségtől 12 koronát gyűjtöttek össze a derék kis műkedvelők, amit küldöttségileg hoztak el szerkesztőségünkbe azzal, hogy ezen összeget a 82-ik gy.-ezred elesett hősei árváinak szánták. A pénzt illetékes helyére juttatjuk. A derék és nemes szórakozással vakációzó tanulóknak az árvák nevében köszönjük meg azt, hogy kis szívük apátlan társaik sorsa iránt ily szépen és melegen tud érezni.

— **A helybeli Vöröskereszt-Egylet Péter és Pál napi gyűjtése** f. év július 1-én (vasárnap) fog megtartatni. A gyűjtést a helyi bizottság tagjai, illetve az erre felkértek fogják végezni e napon, mikor az utcákon felállított perselyekbe mindenki — a maga szerény tehetségéhez mérten — teszi be jótékonyosságra szánt fillereit. Sebesültek, betegek, gyámolra szorultak könnyeit törli le minden egyes fillér. — Polgárok, adakozunk a Vöröskereszt-Egyletnek!

— **Számos közleményünk** — helyszüke miatt — jövő számra maradt.

— **A helybeli evang. szász népiskolában** f. hó 26. és 27-ikén lesznek a vizsgák és pedig d. e. 8—12-ig, d. u. fél 4-től 5 óráig. E napokon a női kézimunka kiállítás is megtekinthető. Az evang. óvodában a vizsga f. hó 24-én (vasárnap) d. e. 11 órakor az evang. templomban tartatik meg. A vizsgákra a közönséget ezuton is meghívja ez intézetek igazgatósága.

— **Vizsga.** Hajnal Jolánka, városunk közkedvelt zongoristája, a budapesti m. kir. zeneakadémián a zenetanári egyik vizsgát a zongorából jelesen tette le.

— **Hirdetmény.** Miután ugy a városban, mint a szomszédos községekben veszettségre gyanus kutyák kóborolnak, sőt már ezideig rövid pár nap alatt több ebmarási eset fordult elő, elrendelem, hogy Szászváros város területén levő összes kutyák f. év június hó 21-től számított 90 napig állandóan kötve tartassanak vagy pedig szájkosárral ellátva pórázon vezettessenek. Figyelmeztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. F. M. által 40000—1888. sz. a. kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül vagy szájkosárral, de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal kifognak irtatni és a tulajdonos pedig szigoruan lesz megbüntetve. Szászváros, 1917. június hó 21-én. Pap András, h. rendőrkapitány.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetlen emlékü férjem Szathmáry Sándor elhalálása alkalmából a temetésen való megjelenésükkel fájdalommat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton is hálás köszönetemet.

özv. Szathmáry Sándorné.

Emeletes ház eladó Szászvároson a legszebb helyen, szép nagy kerttel. Cim a kiadóhivatalban. 151 1—3

Műjég eladás.

A szászvárosi villamosmű jéggyárüzeme f. hó 8-án megkezdte a műjég előállítását. E naptól kezdve naponként reggeli 5 órától d. e. 10 óráig kapható műjég a villamos-telepen különként 8 fillérért. Később, ha a szükséges fogatok beszereztetnek, a jeget a rendes (állandó) vevőknek hazaszállítjuk. A jég kiosztása a termelés arányában ugy történik, hogy abból mindenik vevő egy bizonyos mennyiséghez hozzájuthasson.

Szászváros, 1917. június hó 8-án.

A városi villamosmű jéggyár üzeme.

141 3—3

A Hátszegi

Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal kapcsolatos Internátus

Ellátás évi dija 1000 korona. A fő-rabbi felügyelete alatt külön **izraelita menza.** — Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Beiratás levél utján :: :: is eszközölhető. :: ::

A délkeleti Kárpátok legszebb és legegészségesebb vidékén. — Prospektus ingyen.

152 1—10

„Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyesülete“ Budapestén.

Törzsvagyón 15,866.178 K. Rendes fizető tagok száma 206.000. Állami támogatás évi 10.000 K.

Fiókok az ország minden városában s így Szászvároson is.

A szászvárosi fióknál jelentkezett tagok száma 319.

A helybeli fiók elnöke: Reck György, pénztárnoka: Riebel Albert. Tagja lehet minden 14 éven felüli és 45 éven aluli férfi vagy nő, orvosi vizsgálat nélkül. A helybeli fiók Gyula József vendéglős házában székel (Nagytimár-utca.) Felvételre jelentkezhetni minden hónap elseje utáni vasárnapon ott.

Bővebb felvilágosítást Reck György elnök, vagy Riebel Albert pénztáros bármely napon ad. Heti befizetés I. oszt. 30 fillér, II. oszt. 34 fillér, III. oszt. 40 fillér. 10 év utáni rokkantság esetén kap a fél 8:40 K, 9:80 K, illetve 11:90 K heti rokkantsági segélyt.

Eladó palackok! 5—600 darab palack (pezsgős, borvizes, likőrös üvegek) eladó nagyban és kicsinyben. Bővebbet Stephani János bodega-üzletében Szászváros, Országút.

Betegápoló és irodistanők keresetnek! A szászvárosi cs. és kir. tartalékkórháznál több betegápolónő és női irodista (gépíró) alkalmazást nyerhet. Ajánlatokat az igények és az alkalmazhatóságra vonatkozó adatok közlésével a fenti kórház parancsnokságához írásban kell benyújtani. 142 3—3

A Schelker-féle malomnál levő folyó-, hullám-

és zuhanyfürdő megnyílt.

Fürdőrend: Hölgyek, urak, külön-külön naponként állandóan fürödhetnek.

Fürdőárak:

Idénybérlet uraknak, ruha nélkül	6 K
„ hölgyeknek folyó-fürdő	4 K
„ családnak folyó-fürdő egy fülke használatával	7 K
Egy fülke személyenkénti használata (óránként)	20 fill.
Uszónadrág kölcsöndija	20 fill.
Lepedő	40 fill.
Törülköző	10 fill.

134 4—10

Veszek

arany törmelékeket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. órás és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

138 4—

Kiadó pince. Egy nagyon száraz, hűvös pince kiadó Malom-utca 6 sz. alatt. 144 2—2

Bodega üzlet!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt Stephani János tulajdonát képező bodega üzletben naponként kaphatók: hidegételek, palackolt olcsó italok (fehér és vörös borok). Dugaszolt borok házhoz is szállíttatnak. 88 15—

Vegytisztítás és festés!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt a jóhírű MÜLLER J. ÉS FIA aradi vegytisztító és kelmefestő cég megbízottja elvállal mindentéle fehérenemű (férfi, női ingek, gallérok, kézelők, nyári női és férfi-öltönyök, pongyolák stb.) tisztítását, vasalását, festését. Olcsó árak! Gyors és pontos kiszolgálás! Megrendelések vidékről is elfogadtnak. — Cim: Stephani Jánosné, Szászváros, Országút 23. szám. 89 15—

Keresek megvételre egy fűszerüzletet, lehetőleg trafik-joggal. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű kölgközönséget, hogy Szászvároson, Sörház-utca 11. szám alatt

női divat-szalont

létesítettem, ahol elvállalom a legkényesebb izlésnek megfelelő felsőruhák u. m.: kosztümök, estélyi, valamint utcai toilettek, továbbá blousok, pongyolák, aljak stb. készítését.

Szives pártfogást kér, tisztelettel:
127 6—10 Rauchbach Etelka.

Megnyílt a városi Lövölde nagyvendéglője

hol a legjobb minőségű borok, jégbehűtött sör, mindennemű frissítő ital, izletes cukrász-sütemények és fagyalt, valamint hideg-ételek állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Szolid kiszolgálás!

Szives pártfogást kér: **Treuer Sándor** vendéglős
Egy jobb házból való fiu pincér-tanoncnak felvétetik
133 4—4

A DÉVAI IPARBANK Rt.

folyósít kölcsönöket: váltóra, kötelezvényekre és értékpapírokra. Miniszterileg engedélyezett és hatósági ellenőrzés alatt álló

ZÁLOGOSZTÁLYA

a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kölcsönöket az ország bármelyik vidékére.

Elfogad betéteket 5% kamatozás mellett.

Ezenkívül rendelkezésére áll a feleknek a bankszakmába vágó mindenféle pénzügyi művelet tekintetében.

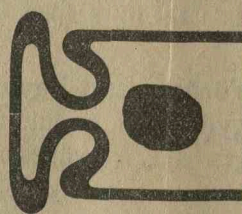
99 7—
DÉVAI IPARBANK Rt. igazgatósága.

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközök. Kiváncra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközök. — Elvállalom mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

139 4—
RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)